

Motion till riksdagen 2019/20:3122

av Jakob Forssmed m.fl. (KD)

Utgiftsområde 25 Allmänna bidrag till kommuner

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen anvisar anslagen för 2020 inom utgiftsområde 25 Allmänna bidrag till kommuner enligt förslaget i tabell 1 i motionen.

Tabeller

Tabell 1 Kristdemokraternas förslag till anslag för 2020 uttryckt som avvikelse gentemot regeringen

Tusental kronor

Ramanslag	Regeringens förslag	Avvikelse från regeringen (KD)
1:1 Kommunalekonomisk utjämning	120 808 984	+1 417 000
1:2 Utjämningsbidrag för LSS-kostnader	4 600 438	
1:3 Bidrag till kommunalekonomiska organisationer	8 150	
1:4 Stöd med anledning av flyktingsituationen	3 000 000	
Summa	128 417 572	+1 417 000

Tabell 2 Kristdemokraternas förslag till anslag för 2020–2022 uttryckt som avvikelse gentemot regeringen

Miljoner kronor

	Avvikelse från regeringen (KD)		
	2020	2021	2022
Utgiftsområde 25 Allmänna bidrag till kommuner			
1:1 Kommunalekonomisk utjämning	+1 417	+1 417	+417
Summa	+1 417	+1 417	+417

Kommunsektorns utveckling

Kommuner och regioner ansvarar för stora delar av det som är välfärdens viktiga verksamheter. Sjukvård, skola och social omsorg utgör merparten av kommunsektorns uppdrag. Därmed är också kommunsektorns ekonomiska utveckling av största vikt för att säkerställa en fungerande välfärd.

Det som är mest betydelsefullt för att kommuner och landsting ska kunna upprätthålla och utveckla välfärden är skatteunderlagets utveckling. Hur antalet arbetade timmar utvecklas är därför av avgörande vikt för att välfärdsuppdraget i kommuner och regioner ska kunna säkerställas. Trots att vi haft en gynnsam konjunktur under ett antal år, som inneburit att skatteunderlaget utvecklats positivt, finns det därför anledning till oro då regeringens politik inte främjat fler människor i arbete.

Under Kristdemokraternas och Alliansens tid vid regeringsmakten 2006–2014 stärktes välfärden, vilket inte minst syns i hur skattekraften, det vill säga skatteunderlaget per invånare, utvecklades under denna tid. Under de åtta åren växte skattekraften från 162 600 kronor till 185 800 kronor, i 2014 års fasta priser, motsvarande 12 procent, vilket är detsamma som en långsiktig förstärkning av kommunernas skatteintäkter och möjligheter att utveckla välfärden. Under samma period ökade de kommunala skatteintäkterna med nästan 19 procent, och den kommunala skatteintäkten per capita ökade med 13 procent. Den ekonomiska politik och välfärdspolitik som fördes med Kristdemokraterna och Alliansen i regeringsställning resulterade i att resurserna till skola, sjukvård och omsorg ökade med mer än 100 miljarder kronor i fasta priser. Resurserna ökade per invånare, per elev och per slutenvårdspatient. Också antalet läkare, barnmorskor och sjuksköterskor per invånare ökade. Resurserna till skolan ökade per elev, i alla skolformer och i fasta priser.

För kommunsektorn är det avgörande att statliga styrsystem främjar en godushållning med gemensamma resurser. Effektivitet och ändamålsenlighet är därför viktiga parametrar när reformer och riktlinjer beslutas. Prestationsbaserade ersättningar som överlåter åt regioner och kommuner att själva välja lämpliga metoder att uppnå vissa bestämda mål är exempel på god statlig styrning.

Många av de samhällsproblem vi står inför – såsom olagligt långa sjukvårdsköer, brist på äldreboendeplatser, unga som rekryteras till kriminalitet och barns psykiska ohälsa och fysiska inaktivitet – måste lösas ute i kommunerna och regionerna. Men många kommuner går redan på knäna, till stor del på grund av den demografiska förändring som sker. 2018 redovisade 69 kommuner och 6 regioner underskott. Under innevarande och nästa mandatperiod växer antalet personer över 80 år med 36 procent, samtidigt som de åldersgrupper som jobbar växer mycket långsammare. Till 2026 behövs 26 000 nya äldreboendeplatser, och 200 000 personer behöver rekryteras till välfärden, utöver de 300 000 pensionsavgångar som måste ersättas. Därutöver har kommuner som tagit ett långt större ansvar än andra för flyktingar fått ökade kostnader.

Samtidigt går svensk ekonomi in i en avmattningsfas och ett antal osäkerhetsfaktorer riskerar att både snabba på och fördjupa en konjunkturedgång.

Som stöd för att klara denna utmaning tillskjuter Kristdemokraterna generella medel till kommunerna under detta utgiftsområde, utöver de många prestationsbaserade och riktade satsningar vi gör inom sjukvård, äldreomsorg, socialtjänst och skola.

För 2020 avsätter Kristdemokraterna 2 miljarder kronor till ökade generella statsbidrag, utöver de 5 miljarder kronor som aviserades när Kristdemokraterna och Moderaterna vann gehör för sin gemensamma budgetreservation hösten 2018. För 2021

avsätts 2 miljarder och för 2022 1 miljard kronor. Fördelningen av de 2 miljarder kronor som avsätts för 2020 och de 2 miljarder kronor som avsätts för 2021 ska ske på ett sätt så att det dämpar effekterna för de kommuner som förväntas öka sina nettobetalningar som en följd av den förändring av kostnadsutjämningsystemet som regeringen föreslagit ska träda ikraft vid årsskiftet. Detta för att minska de negativa effekter som kan uppstå på kort sikt i den kommunala verksamheten och ge bättre planeringsförutsättningar. Därutöver vill Kristdemokraterna utreda hur inkomstutjämningsystemet i skatteutjämningsystemet bättre kan utformas för att främja tillväxt.

Därutöver gör Kristdemokraterna många andra satsningar på välfärden, genom strukturellt riktiga reformer. Därmed ser vi till att välfärdens resurser bibehålls och förstärks samtidigt som vi sänker skattetrycket. Den viktigaste lösningen på de stora utmaningar som finns för kommunerna är att skatteunderlaget fortsätter öka kommande år. Därför är en effektiv jobbpolitik av avgörande betydelse för att kommuner och regioner långsiktigt ska kunna tillhandahålla välfärd med kvalitet. Kristdemokraternas jobbförslag kommer att leda till fler arbetade timmar och en fortsatt god utveckling av skatteunderlaget, vilket främjar välfärden.

Övriga anslagsförändringar

Mot bakgrund av att regeringen bedrivit en politik som slår mot jobb och företagande ser Kristdemokraterna med oro på att man samtidigt utökat det offentliga åtagandet genom flera satsningar på att kostnadsbefria utvalda delar av välfärden. Risken med denna politik är att färre jobb skapas, sysselsättningen minskar och möjligheten att långsiktigt möta det ökade offentliga åtagandet försämras. Den nedåtgående spiral som detta riskerar att skapa med ytterligare skattehöjningar och försämrade jobbmöjligheter vore skadlig för Sverige. Därför prioriterar vi mer träffsäkra satsningar än de som regeringen infört gällande kostnadsfri tandvård för alla 20–23-åringar, kostnadsfri mammografi för alla kvinnor mellan 40 och 74 år och kostnadsfri sjukvård för alla över 85 år, som presenterades i budgetpropositionen för 2017. Detta innebär att anslag 1:1 på detta utgiftsområde minskar med sammanlagt 983 miljoner kronor per år.

Vi höjer milersättningen i reseavdraget vilket innebär minskade inkomstskatteintäkter för kommunerna om 400 miljoner kronor per år, vilket de kompenseras för fullt ut under detta utgiftsområde.

Jakob Forssmed (KD)

Camilla Brodin (KD)

Désirée Pethrus (KD)

Magnus Oscarsson (KD)

Hampus Hagman (KD)

Sofia Damm (KD)

Kjell-Arne Ottosson (KD)

Magnus Jacobsson (KD)

Larry Söder (KD)